

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_30_LUKASUV_DRACI_KAMARAD_V_UDOLI		
Název materiálu:	Lukášův dračí kamarád - V údolí		
Předmět:	Český jazyk - čtení	Ročník:	2.
Časová dotace:	2 x 45 min	Datum ověření:	15. 1. 2013
Jméno autora:	Mgr. Pavla Besedová		
Klíčová slova:	Odhad z obrázku, formulace otázek, hledání odpovědí v textu, práce s textem - řízené čtení, ilustrace k textu, dokončení příběhu		
Výchovné a vzdělávací cíle:	<p>Žák sleduje dějovou linii příběhu.</p> <p>Žák se aktivně zapojuje do procesu čtení.</p> <p>Žák si zdokonaluje své čtenářské dovednosti.</p> <p>Žák formuluje otázky a odpovědi.</p> <p>Žák porozumí přečtenému textu a své porozumění vyjádří kresbou.</p>		
Rozvíjené klíčové kompetence:	<p>Kompetence komunikativní – žák vlastními slovy formuluje a vyjadřuje své nápady a myšlenky, naslouchá druhým, snaží se porozumět textu a propojit ho se svými zkušenostmi a zážitky</p> <p>K řešení problémů - žák pracuje podle zadaných instrukcí, žák vyhodnocuje získané informace</p> <p>Sociálně personální - žák aktivně spolupracuje, podílí se na práci skupiny</p>		
Anotace, metodický list:	Příprava na vyučovací hodinu rozvíjející čtenářskou gramotnost s využitím schématu E-U-R. V hodině jsou využity aktivizační metody pro práci s textem.		
Použité zdroje:	<p>SCHRÖDER, Patricia. <i>Lukášův dračí kamarád: [velká písmena, genetická metoda]</i>. Ilustrace Ute Krause. Praha: Thovt, c2009, 75 s. Zkusíme číst spolu. ISBN 978-80-86969-63-3.</p> <p>Obrázek Lukáše v kuchyni - viz výše citovaná kniha, str. 16</p> <p>Obrázek draka na pracovních kartičkách dostupný z http://www.printactivities.com/ColoringPages/Dragons/Dragon-Heartburn.html</p>		

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

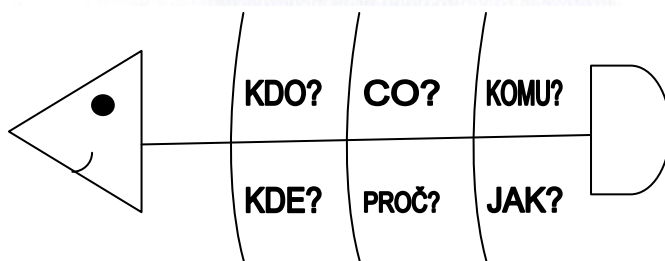
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Popis hodiny	<p>EVOKACE obrázek Lukáše v kuchyni (str. 16) - formulace otázek - tvoření otázek pomocí návodných slov na rybí kosti žáci pracují ve trojicích</p> <p>UVĚDOMĚNÍ VÝZNAMU Řízené čtení - otázky po každé přečtené části textu. Část otázek tvoří žáci.</p> <p>REFLEXE Dokončení příběhu, kreslení mapy Návrat k evokaci - Našli jsme odpovědi na naše otázky?</p>
	<p>Potřeby pro lekci: obrázky - do skupin kartičky s dětským textem na kartičkách - do skupin papíry a pastelky na kreslení mapy</p>

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha 1 - obrázek k rybí kosti

Zadání: podívejte se na obrázek a zkuste k němu vytvořit otázky začínající stejnými slovy jako jednotlivé kůstky rybí kosti.

KDO

CO

KOMU

KDE

PROČ

JAK

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha 2 - celý text:

1. část textu

Zrovna v tu dobu se dole v údolí probouzel ze spánku jeden chlapec. Jmenoval se Lukáš. Protahoval si ruce a nohy a zhluboka u toho zíval. Poté odhrnul kožešinou přikrývku a vklouzl do svých sandálů. Sluneční paprsky procházející okénkem ho vábily ven na čerstvý vzduch.

"Vždyť já už jdu," zamumlal si pro sebe Lukáš.

Opláchl si obličej v sudu vody a oblékl se. Byla sobota a o víkendu spával vždy o něco déle.

Otázky:

Jak se jmenoval chlapec?

Co byste o něm teď dokázali říct?

Kdy a kde se náš příběh odehrává? (Který den v týdnu je? Ale můžeme se zeptat i na to, zda v současnosti nebo v minulosti..)

STEJNĚ TAK I JEHO RODIČE SI TROCHU PŘISPALI. LUKÁŠ SI PROČÍSL RUKOU VLASY. NA TĚŽKÝ DŘEVĚNÝ STŮL POLOŽIL TALÍŘE SE SKLENICEMI, DŽBÁNEK MLÉKA, OVOCE A CHLĚB.

"VSTÁVAT," KŘIKL.

PŘIBĚHL K POSTELI RODIČŮ A STÁHL Z NICH DEKU.

"SNÍDANĚ JE HOTOVÁ!"

Otázky k této části textu zkouší tvořit děti samy. (Pokud bude třeba, pak s dopomocí.)

2. část textu

Lukáš dnes chtěl jít za každou cenu k jezeru. Zaběhl do kůlny a vyhrabal z velké dřevěné krabice tatínkovo rybářské náčiní.

"Co máš v plánu?" ptala se zvědavě maminka od stolu. Krájela přitom krajíce chleba a rozlévala mléko do sklenic.

"Rybaření," oznámil nadšeně Lukáš.

"Ale tatínek dnes vůbec nemá čas," upozornila ho maminka. "Musí jít dolů k řece. To přece víš."

Každé jaro, když přicházely první teplé dny, chodil jeho tatínek s ostatními muži z vesnice k řece. Jakmile totiž na vrcholcích hor začal tát sníh, řeka se rozvodnila a vylila se z břehů.

Občas se vylilo tolik vody, že zatopila i domy. Vesničané mnohdy neměli ani čas, aby odnesli své věci do bezpečí. Proto každé jaro vozili muži pytle s pískem k řece a skládali je těsně vedle sebe podél břehu. Někdy se jim takto podařilo řeku udržet v korytu, a tak se jejich domovům vyhnula.

Otázky:

Co měl Lukáš v plánu?

Co jste se dozvěděli o Lukášovi nového?

Kde a s kým Lukáš bydlí?

Proč nemá Lukášův tatínek dnes čas?

Co Lukáš udělá?

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

"AHA, TAK JIM POMOHU TAKÉ," PROHLÁSIL LUKÁŠ. NECHAL PRUT PRUTEM. "RYBAŘIT MOHU I ZÍTRA." MAMINKA ZAVRTĚLA HLAVOU. "TO ASI NEPŮJDE! PYTLE S PÍSKEM JSOU PRO TEBE MOC TĚŽKÉ." "TĚŽKÉ?!" ZASUPĚL LUKÁŠ. "TO TEDA NEJSOU!" BYLO MU PŘECE UŽ OSM LET. BYL MNOHEM SILNĚJŠÍ, NEŽ SI MAMINKA MYSLELA.

Otázky k této části textu tvoří děti samy.

(Možno položit doplňující otázku, pokud nepadne: "Kolik je Lukášovi let?")

3. část textu

Ale maminka trvala na svém. "A rybaření dnes také nepřichází v úvahu," dodala. "A pročpak ne?" zeptal se Lukáš. "Protože je to v tuto dobu příliš nebezpečné."

"Pche!" rozčílil se Lukáš. Klesl na svou stoličku a vypadal dost naštvaně.

Lukáš snědl jen jeden krajíc chleba a mléka také moc nevpil.

"To už jsi najedený?" divila se maminka a pohládila ho po vlasech.

Lukáš neodpověděl a dál rozmrzele zíral na sklenici s medem, která stála přímo před ním na stole.

"Nech ho být," pronesl tatínek. Utřel si ústa a dopil sklenici mléka.

"Ani děti občas nemají chuť k jídlu."

"Myslím, že je uražený, protože jsem mu zakázala rybaření," podotkla maminka.

"Hm, hm" zabručel tatínek.

Lukáš se na něj nadějně podíval. Možná dostane svolení od tatínka. Jsou přece chlapi. Ale bohužel doufal zbytečně.

"Tvá matka má pravdu," řekl tatínek. "Tak krátce před oblevou je rybaření příliš nebezpečné. Někdy přijde z hor tolik vody, že se jezero vylije z břehů během pár vteřin."

"Ne, ne," zavrtěl odmítavě hlavou, "k jezeru se ani nepřibližuj! V příštích dnech zůstaneš ve vesnici a budeš si hrát s ostatními."

S ostatními??? To tak!

Lukáš vztekle zařal pod stolem pěsti.

Tatínek přece musel vědět, že jsou všichni o dost starší a nechtějí ho proto vzít mezi sebe.

Opravdu všichni včetně Honzy, který bydlel na konci vesnice! Ten se pokládal za obzvláště velkého a silného. Jednou prý dokonce bojoval s opravdovým vlkem. Mnozí sice tvrdili, že to bylo slabé a nemocné zvíře, ale o tom Honza nechtěl ani slyšet. Byl vůdcem dětí z vesnice a sám rozhodoval, co budou dělat a kdo u toho smí být.

Lukáš se ještě nikdy nemohl ničeho zúčastnit. "Ty jsi přece ještě malý prcek," posmíval se mu neustále Honza. "Ty bys utekl i před tou nejmenší myší."

Otázky:

Proč byl Lukáš uražený?

Jak se pozná, že je někdo uražený? (Děti mohou předvést) Jak se to dalo poznat na Lukášovi?

Proč maminka s tatínkem nedovolili Lukášovi jít rybařit k jezeru?

Co byste poradili Lukášovi vy? Čím se má zabavit, když nesmí jít rybařit?

Co myslíte, že Lukáš udělá?

Tento výukový materiál byl vytvořen v rámci projektu EU peníze školám.

Základní škola a Mateřská škola Veřovice, příspěvková organizace

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NEMOHOU MI PŘECE VŠECHNO ZAKAZOVAT, POMYSLEL SI LUKÁŠ. POČKAL, AŽ MAMINKA DOPROVODÍ TATÍNKA NA ZÁPRAŽÍ. TO BYLA PŘÍLEŽITOST! LUKÁŠ POPADL PRUT. PO ŠPIČKÁCH SE VYPLÍŽIL Z KUCHYNĚ A TIŠE OTEVŘEL OKNO. OPATRNĚ VYLEZL VEN NA OKENNÍ ŘÍMSU, V TICHOSTI ZA SEBOU ZAVŘEL OKNO A PŘIPRAVIL SE KE SKOKU. HOP! V ZÁHONU PO SOBĚ ZANECHAL STOPY, ALE TĚCH SI MAMINKA URČITĚ NEVŠIMNE.

Otázky k této části textu tvoří děti samy.

(Je možné položit doplňující otázku: "Co znamená slovo ZÁPRAŽÍ?")

4. část textu

Mrštne jako lasička proběhl Lukáš zahradou. Ve stínu velkého dubu hodil prut přes zeď. Ta byla jen o něco málo větší než on sám, ale až doteď se ji ještě nikdy nepokoušel přelézt. Dnes byl ale rozzlobený. Chtěl mamince a tatínkovi dokázat, že je pořádný chlap.

A když je člověk opravdu naštvaný, pak má i pořádnou sílu. Lukášovy nohy horečnatě klouzaly po drsné stěně zdi. Pak konečně našel výstupek, o který se mohl zapřít. Položil na něj pravou nohu, pevně se zachytil o hranu zdi a s heknutím se přitáhl nahoru. Potom vyšvihl levou nohu a krátce nato trůnil nahoře na zdi. Kdyby ho tak mohl vidět Honza!

Otázky:

Už se vám někdy stalo, že jste byli podobně rozzlobení jako Lukáš? Co cítí člověk, když je rozzlobený? Co se s ním děje?

Co by asi řekl Honza, kdyby Lukáše právě teď viděl?

Před dalším čtením si zavřete oči a pohodlně se usadte. Dávejte dobrý pozor, kudy Lukáš půjde, protože vaším úkolem bude potom nakreslit jeho cestu.

Ze zdi byl krásný výhled. Bylo vidět až k jezeru. Ale Lukáš neměl čas na koukání. Koneckonců nechtěl, aby ho maminka zahlédla. Seskočil ze zdi a přistál vedle svého prutu v trávě.

Kvapně popadl prut, přikrčil se a dal se do běhu. Napravo od něj se až k jezeru táhl jehličnatý les. Nalevo se rozprostírala vesnice, odkud vedla světlá písčité cesta, po které jezdily oslí povozy a spřežení. Tudy musel tatínek spolu s ostatními muži táhnout vozy s pytli písku dolů k řece. I když se Lukášovi moc nechtělo, nakonec se rozhodl, že přeci jenom projde raději lesem ukrytý mezi hustými jedlemi. Lukáš nemusel zacházet ani moc hluboko. Mohl se plížit jen po okraji. K jezeru to nebylo daleko. Nemusel mít strach. Proč také? Nebezpečná byla přeci jenom voda. A ta určitě nepřijde tak rychle, jak rodiče říkali.

Reflexe:

Co myslíte, že se asi stane dál?

Zkuste si vzpomenout, kudy Lukáš šel? (Projdeme s dětmi teoreticky celou cestu z kuchyně až k jezeru.) Pro lepší zapamatování můžeme znovu přečíst poslední část ukázky a nechat děti beze slov ukazovat. Nakreslete Lukášovu cestu k jezeru.

Návrat k rybí kosti - našli jsme odpověď na naše otázky?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha 2 - dětský text - k rozstříhání (uprostřed přeložit a slepit)

STEJNĚ TAK I JEHO RODIČE SI TROCHU
PŘISPALI.

LUKÁŠ SI PROČÍSL RUKOU VLASY.
NA TĚŽKÝ DŘEVĚNÝ STŮL POLOŽIL
TALÍŘE SE SKLENICEMI, DŽBÁNEK
MLÉKA, OVOCE A CHLĚB.

"VSTÁVAT," KŘIKL.

PŘIBĚHL K POSTELI RODIČŮ A STÁHL Z
NICH DEKU.

"SNÍDANĚ JE HOTOVÁ!"

"AHA, TAK JIM POMOHU TAKÉ,"
PROHLÁSIL LUKÁŠ.

NECHAL PRUT PRUTEM. "RYBAŘIT
MOHU I ZÍTRA." MAMINKA ZAVRTĚLA
HLAVOU. "TO ASI NEPŮJDE! PYTLE S
PÍSKEM JSOU PRO TEBE MOC TĚŽKÉ."
"TĚŽKÉ?!" ZASUPĚL LUKÁŠ.

"TO TEDA NEJSOU!"

BYLO MU PŘECE UŽ OSM LET. BYL
MNOHEM SILNĚJŠÍ, NEŽ SI MAMINKA
MYSLELA.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

NEMOHOU MI PŘECE VŠECHNO ZAKAZOVAT, POMYSLEL SI LUKÁŠ. POČKAL, AŽ MAMINKA DOPROVODÍ TATÍNKU NA ZÁPRAŽÍ. TO BYLA PŘÍLEŽITOST! LUKÁŠ POPADL PRUT. PO ŠPIČKÁCH SE VYPLÍŽIL Z KUCHYNĚ A TIŠE OTEVŘEL OKNO. OPATRNĚ VYLEZL VEN NA OKENNÍ ŘÍMSU, V TICHOSTI ZA SEBOU ZAVŘEL OKNO A PŘIPRAVIL SE KE SKOKU. HOP! V ZÁHONU PO SOBĚ ZANECHAL STOPY, ALE TĚCH SI MAMINKA URČITĚ NEVŠIMNE.